

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-40>

УДК 336.051

ВБУДОВАНЕ ФІНАНСУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ІНКЛЮЗІЇ ДЛЯ МІКРО-, МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ

EMBEDDED FINANCE AS A TOOL TO ENSURE FINANCIAL INCLUSION FOR MICRO, SMALL AND MEDIUM SIZED ENTERPRISES

Кошелєв Ілля Олександрович

аспірант,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-7636-2944>

Kosheliev Illia

Taras Shevchenko National University of Kyiv

У сучасному економічному просторі вбудоване фінансування набуває все більшої актуальності як інноваційний механізм інтеграції фінансових сервісів у цифрові платформи, що обслуговують ключові бізнес-процеси. Його особливість полягає в можливості отримання фінансових послуг безпосередньо в межах операційної діяльності – від управління продажами та обліку замовлень до платіжних операцій. Це дозволяє підприємствам, зокрема мікро-, малим та середнім, обходитися без додаткових витрат часу і ресурсів на звернення до банківських установ або інших фінансових посередників. У результаті створюється безперервний клієнтський досвід, коли доступ до кредитування, страхування та інструментів з управління платежами надається в момент та місці, найбільш потрібних користувачам. З позиції економічної теорії, вбудоване фінансування формує нову екосистему, засновану на партнерстві між традиційними банками, фінтех-компаніями та цифровими платформами. Така інтеграція істотно змінює архітектуру фінансових послуг: масштабне використання великих даних сприяє підвищенню точності оцінки ризиків і пропонуванню персоналізованих продуктів, що у свою чергу мінімізує інформаційну асиметрію між учасниками ринку. У глобальному контексті цифровізації економіки це відповідає тенденції перетворення фінансових послуг на частину комплексних рішень для бізнесу та споживачів, відходячи від їх традиційної автономності. В українській економіці мікро-, малі та середні підприємства нерідко стикаються зі складнощами доступу до кредитних ресурсів, зумовленими відсутністю застави, вужчою кредитною історією та високими транзакційними витратами на залучення фінансування. У таких умовах інтегровані фінансові сервіси здатні усунути структурні бар'єри, забезпечивши легкий доступ до гнучких фінансових продуктів через ті цифрові платформи, якими підприємці вже активно користуються у своїй щоденній діяльності. Це не лише підвищує оперативність отримання позикових коштів, а й допомагає підприємствам краще планувати грошові потоки та управляти ризиками. В умовах економічної кризи та військових викликів, а також з огляду на прискорену цифровізацію української економіки, вбудоване фінансування набуває додаткового значення. Воно стає каталізатором для підтримки ліквідності мікро-, малих та середніх підприємств, а також створює умови для їхнього стійкого зростання за рахунок поліпшення доступу до фінансових послуг. Партнерства між традиційними фінансовими установами та цифровими платформами відкривають нові можливості для оптимізації процесів кредитного скорингу, розробки адаптованих фінансових продуктів та зниження вартості кредитування. Таким чином, вбудоване фінансування постає не лише як зручний інструмент для бізнесу, а й як важливий фактор економічного розвитку, здатний посилити фінансову інклюзію та сприяти стабільності малого підприємництва в Україні.

Ключові слова: вбудоване фінансування, фінансова інклюзія, мікро-, малі та середні підприємства, банки, цифрові платформи, цифровізація економіки, фінтех.

The current economic and political crisis in Ukraine underscores the critical need to ensure financial security at all levels of the economic system, particularly for micro, small, and medium-sized enterprises (MSMEs). Limited financial inclusion poses significant challenges, as many businesses and individuals lack adequate access to financial services, hindering investment resource formation, expanding the shadow economy, and reducing fiscal revenues. Financial inclusion is recognized as a catalyst for economic resilience, fostering entrepreneurial activity and enabling the efficient transformation of savings into productive investments. This study explores the potential

of embedded finance as a strategic tool for enhancing financial inclusion in Ukraine. Embedded finance refers to the integration of financial services directly into platforms used by MSMEs in their daily operations. This approach reduces transaction costs, eliminates bureaucratic obstacles, and increases accessibility to essential financial products such as loans and payment solutions. By enabling seamless access to financial resources, embedded finance can address barriers such as rigid lending criteria, insufficient collateral, and the high cost of traditional financial services. The research employs a qualitative analysis of embedded finance applications, focusing on their adaptability to Ukraine's unique economic and financial context. It highlights the ability of embedded finance to enhance risk assessment processes by leveraging operational data and to streamline access to credit and other financial products. The findings indicate that embedded finance accelerates decision-making processes, enhances financial stability for MSMEs, and expands access to financial services in underserved regions. These benefits are particularly significant for businesses operating in crisis conditions, as they allow for timely access to resources essential for maintaining operations and fostering growth. The practical value of this study lies in its demonstration of how embedded finance can support the financial inclusion of MSMEs, which play a critical role in economic recovery and development. The integration of financial services into digital platforms ensures broader participation in the formal financial system, strengthens economic resilience, and reduces dependency on informal financing channels. This approach also creates opportunities for financial institutions to expand their customer base while optimizing operational costs. By addressing the specific challenges faced by MSMEs in Ukraine, embedded finance offers a pathway to more inclusive and dynamic economic growth. Its implementation requires coordinated efforts among financial institutions, policymakers, and technology providers to ensure a secure, efficient, and transparent ecosystem that supports sustainable development.

Keywords: embedded finance, financial inclusion, micro and small enterprises, banks, digital platforms, economic digitalization, fintech.

Постановка проблеми. Сучасна економічна та політична криза в Україні зумовлює особливу увагу до питань фінансової безпеки на всіх рівнях економічної системи – від фінансової стійкості домогосподарств і підприємств до макрофінансової стабільності країни. Недостатній рівень фінансової інклюзії посилює ці виклики, оскільки малий та середній бізнес, а також значна частина населення не мають належного доступу до фінансових послуг і продуктів. Унаслідок цього гальмується формування інвестиційних ресурсів, зростає тіньовий сектор, а державний бюджет недоотримує потенційних надходжень.

Фінансова інклюзія відіграє роль катализатора економічного розвитку, оскільки за умови широкого доступу до фінансових інструментів зростає рівень підприємницької активності, а трансформація заощаджень в інвестиції відбувається більш ефективно. У розвинених економіках фінансова доступність допомагає посилити стійкість економічних агентів, сприяє зменшенню нерівності та забезпечує додаткові надходження до бюджету, створюючи фундамент для зміцнення національної фінансової безпеки.

Натомість у контексті макроекономічної нестабільності українські реалії ускладнені обмеженою довірою до фінансово-кредитної системи, браком освітніх програм з фінансової грамотності, а також недостатньо розвиненими цифровими каналами поширення фінансових послуг. Усе це негативно впливає на спроможність держави протидіяти кризо-

вим явищам і розв'язувати соціально-економічні проблеми.

Отже, розробка та реалізація ефективних стратегій розширення фінансової інклюзії, що охоплюють доступ до банківських рахунків, кредитів, страхування та пенсійних програм, стають першорядним завданням державної політики. Механізми залучення широких верств населення та мікро-, малих та середніх підприємств до офіційної фінансової системи здатні знизити трансакційні витрати, зменшити рівень тіньової економіки та посилити довіру до фінансово-кредитних установ, тим самим забезпечуючи фінансову безпеку й закладаючи основу для сталого економічного зростання України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українські науковці, зокрема О. В. Акімова трактують фінансову інклюзивність як «характеристику залучення населення до офіційного фінансового обігу, зокрема в аспекті доступу до послуг офіційно зареєстрованих фінансових установ» [1]. С. В. Науменкова та С. В. Міщенко, здійснюють дослідження з фінансової інклюзії, орієнтуючись на аналіз доступності базових фінансових послуг для населення через цифрові технології [2]. На думку С. В. Науменкової, розкриття економічного змісту поняття «фінансова інклюзивність» пов'язане з такими концепціями, як «фінансове охоплення» та «фінансове виключення». Фінансове охоплення означає вільний доступ споживачів до базових фінансових послуг, що ґрунтується на відсутності

будь-яких перешкод – як цінових, так і нецінових – у їхньому отриманні [3].

Д. Б. Клименко досліджує інноваційні підходи у банківському обслуговуванні, особливо розвиток дистанційних послуг, що забезпечують фінансову інклюзію та підвищують ефективність взаємодії банків із клієнтами [4].

Л. А. Дудинець та О. Є. Верней у своїй роботі «Фінансова інклюзивність та її детермінанти» розкривають економічний зміст поняття фінансової інклюзивності, здійснюють порівняльний аналіз доступності базових фінансових послуг в Україні та за кордоном, а також пропонують напрями для підвищення рівня інклюзії [5].

Т. Латковська підкреслює, що посилення фінансової інклюзії позитивно впливає на добробут громадян і на економіку загалом, сприяючи притоку іноземних інвестицій, підтримці малого і середнього бізнесу, зниженню рівня корупції та підвищенню соціальної стабільності [6].

О.С. Вовченко наголошує на ролі фінансової інклюзії як ключового чинника зміцнення стабільності банківської системи. Він вказує, що забезпечення доступу всіх верств населення до фінансових послуг сприяє кращому управлінню фінансовими ресурсами, розширенню інвестиційних можливостей та запровадженню інновацій, що дозволяє банкам ефективно функціонувати і протидіяти ризикам [7].

Дослідження експертів підтверджують важливість фінансової інклюзії для соціально-економічного розвитку. Тематика фінансової інклюзії є важливим напрямком досліджень не тільки для науковців, але й для міжнародних організацій, таких як Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, Організація економічного співробітництва та розвитку, а також Європейський банк реконструкції та розвитку.

В контексті українських реалій проблематика фінансової інклюзії потребує адаптації з огляду на особливості розвитку економіки та фінансової системи, оскільки пріоритетною стає стратегія відновлення країни у післявоєнний період.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на потенціал вбудованого фінансування як інструменту для посилення фінансової інклюзії та розширення доступу до фінансових продуктів, в українському контексті залишається низка аспектів, що потребують глибшого вивчення й адаптації. Передусім недостатньо дослідженим є питання, яким чином інтеграція фінан-

сових послуг у щоденні операції ММСП може допомогти подолати специфічні для України бар'єри доступу до фінансування: жорсткі кредитні вимоги, відсутність належного забезпечення, низький рівень фінансової грамотності та обмежену довіру до нових форм фінансування.

Особливої уваги потребує аналіз гібридних моделей, де банки співпрацюють із цифровими платформами, зважаючи на традиційно високий рівень довіри українських підприємців до банківських установ. У таких моделях важливо зрозуміти, яким чином партнерство між фінтех-компаніями та банками може підвищити довіру до нових фінансових рішень і водночас зберегти стабільність та надійність, котрі є критично важливими для мікро-, малих та середніх підприємств.

Ще одним невирішеним завданням є розробка конкурентоспроможних і водночас фінансово стійких пропозицій для ММСП з боку цифрових платформ. Забезпечення достатньої маржі та прибутковості для провайдерів залишається викликом, особливо з огляду на обмежені фінансові ресурси малого бізнесу і його високу чутливість до вартості кредиту чи комісій. Потребують більш детального дослідження сценарії, за яких платформи можуть пропонувати доступне за ціною фінансування, проте не втрачати економічну вигідність і не підвищувати власні ризики.

У цьому дослідженні проаналізовано можливість адаптації та впровадження концепції вбудованого фінансування для розширення фінансової інклюзії, зменшення бар'єрів доступу до фінансових ресурсів та стимулювання фінансової стійкості ММСП в умовах економічної кризи та відновлення.

Формулювання цілей статті. Метою статті є обґрунтувати доцільність та перспективи впровадження концепції вбудованого фінансування для підвищення рівня фінансової інклюзії в Україні шляхом аналізу світового та вітчизняного досвіду, а також визначити ключові механізми й умови, за яких інтеграція фінансових послуг у цифрові платформи може сприяти розвитку мікро-, малих і середніх підприємств в умовах економічної кризи та відновлення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вбудоване фінансування стрімко набирає популярності в сучасному світовому економічному просторі, оскільки дозволяє інтегрувати банківські та інші фінансові послуги безпосередньо у цифрові платформи, якими щодня користуються мікро-, малі та середні

підприємства (ММСП). У контексті України цей підхід є особливо актуальним, адже економічна криза і низька фінансова доступність для малого бізнесу вимагають ефективних інструментів кредитування, платіжних рішень та аналітики, що здатні забезпечити стійкість і подальший розвиток підприємств у складному макроекономічному середовищі.

Вбудоване фінансування не лише надає доступ до фінансових ресурсів, а й усуває традиційні бар'єри, пов'язані з бюрократією та високими вимогами до забезпечення. Замість потреби звертатися до банківських установ окремо, підприємець може отримувати кредит чи іншу послугу безпосередньо в межах бізнес-платформи, яку він щодня використовує для управління грошовими потоками чи оформлення бухгалтерських операцій. Такий підхід скорочує час на розгляд заявки, робить процес прийняття рішення більш прозорим та дозволяє краще врахувати операційну специфіку конкретного підприємства.

На глобальному рівні приклади успішної реалізації вбудованого фінансування надають маркетплейси на кшталт Shopify, де невеликі онлайн-магазини можуть отримувати мікрокредити на основі власної історії продажів. Аналогічно сервіси бухгалтерського обліку, як-от QuickBooks, інтегрують кредитні опції в інтерфейс ведення фінансової звітності, що спрощує процедури, пов'язані з аналізом платоспроможності та здійсненням платежів. Платформи гіг-економіки (Uber, Upwork) пропонують швидкий доступ до винагород працівникам, а також фінансові інструменти, що полегшують адміністрування роботи з незалежними підрядниками. Ці приклади демонструють важливість персоналізації рішень: глибоке розуміння даних про користувача та його операційну діяльність дає змогу створювати фінансові продукти, точніше адаптовані до поточних потреб.

Сервіс eDilo є прикладом вбудованого фінансування, що запроваджений в Україні вперше фінтех-компанією Activitis у 2024 році. Він дає змогу мікро-, малим і середнім підприємствам «купувати зараз і сплачувати пізніше», не вимагає застави та ухвалює рішення про фінансування протягом 30 хвилин на основі скорингу даних із реєстрів.

Щоб укласти угоду з оплатою частинами, продавець подає заявку на платформі, вказуючи код підприємства покупця, який хоче придбати його товар з оплатою частинами. eDilo встановлює покупцю ліміт фінансування й підтверджується можливість розтермінування

оплати в межах цієї суми. Покупець із продавцем підписують договір купівлі-продажу із запропонованим eDilo графіком розрахунку. За договором факторингу eDilo викуповує зобов'язання покупця, сплачує продавцю повну суму контракту за вирахуванням комісії сервісу, а покупець розраховується з eDilo згідно з узгодженим графіком без додаткових переплат.

Використання сервісу дає змогу продавцям збільшувати обсяги продажів, пропонуючи клієнтам зручні умови оплати та підвищуючи конкурентоспроможність, а покупцям – отримувати необхідні товари чи послуги без вилучення значних обігових коштів. Завдяки eDilo українські підприємства отримують сучасний фінансовий інструмент, який спрощує процеси купівлі-продажу та сприяє зростанню бізнесу за умов обмеженого доступу до традиційного фінансування.

Важливим моментом для української економіки є здатність вбудованого фінансування сприяти фінансовій інклюзії ММСП. Цей сегмент є досить уразливим перед наслідками економічних потрясінь, зокрема війни чи політичної нестабільності, оскільки ММСП часто не мають достатньої фінансової подушки для виживання. Запровадження вбудованого фінансування розв'язує відразу кілька проблем. По-перше, це підвищує доступність ресурсів: регіони, де відсутні філії великих банків, можуть отримати доступ до банківських продуктів через цифрові платформи, що вже набули поширення в локальній бізнес-екосистемі. По-друге, це спрощує збір і використання даних: цифрова платформа, яку щодня використовує підприємець, містить інформацію про його діяльність, обсяги продажів, витрати, що робить процес оцінки ризику ефективнішим. По-третє, значно зменшується період від моменту подання заявки до отримання фактичного фінансування, оскільки процедури кредитного рішення та аналізу ризику відбуваються в середовищі, де більшість даних автоматизовано. Важливим аспектом є розширення цільової аудиторії для підприємств. Вбудовані фінансові рішення роблять дорогі продукти доступними для ширшого кола клієнтів за рахунок автоматизації процесу аналізу та видачі фінансування.

Крім розширення доступності, сучасні платформи дедалі частіше роблять акцент на персоналізації. Це підтверджують дослідження Sender, які показують, що персоналізовані пропозиції сприяють збільшенню конверсії

на 84%. В Україні подібні рішення набувають ваги, адже підприємець значно охочіше скористається додатковою послугою, якщо вона враховує конкретні особливості його бізнесу, підлаштовується під сезонність, вид діяльності, обіг товару та навіть географічні особливості. Такий рівень персоналізації здебільшого недоступний у випадку з традиційними універсальними банківськими продуктами, які часто мають жорстку структуру умов і довгі процедури погодження [8].

Для традиційних банків активне зростання сегмента вбудованого фінансування є водночас викликом і можливістю. З одного боку, висока вартість обслуговування мікро-, малих та середніх підприємств раніше робила цей сегмент малорентабельним, що призводило до недоохоплення ринку. З другого боку, співпраця з цифровими платформами дає банкам змогу істотно скоротити витрати на залучення клієнтів та операційну підтримку. У багатьох випадках банк отримує можливість зберегти власний бренд, інтегруючи його логотип у платформу чи спеціалізовані фінансові модулі. Таким чином, якщо банківська установа виступає офіційним «постачальником» фінансових послуг, то кінцевий споживач довіряє цим послугам більше, оскільки вони формально надаються надійною установою, але водночас усі комунікації та процес відбуваються в зручному цифровому середовищі [9].

Дослідження Accenture підтверджують, що 41% малих і середніх підприємств зацікавлені у використанні банківських послуг через цифрові платформи. Крім того, 44% малих і середніх підприємств надають перевагу саме тим платформам, які працюють у партнерстві з традиційними банками. Якщо масштабувати ці дані на український контекст, можна припустити, що найбільш ефективними стануть гібридні моделі, у яких поєднується довіра до банківської установи та гнучкі можливості фінтех-рішень. Усе ж великі фінустанови мають зважати на ризик втрати частини доходів на користь молодих фінтех-компаній, які пропонують більш швидкі та зручні сервіси, поки банки вагаються з упровадженням. Такий ризик особливо високий у сегменті середніх і трохи більших підприємств, які вже мають часткову фінансову автономію та ширший доступ до різних джерел капіталу [10].

Цікаво, що 47% малих та середніх підприємств готові платити стільки ж або й більше за послуги вбудованого фінансування, якщо вони пропонують високу швидкість і зруч-

ність. Таке ставлення можна пояснити прагненням підприємця оптимізувати операційні процеси, заощадити час і не перейматися зайвими процедурами. У кризовому середовищі (зокрема в умовах війни та економічної турбулентності) це стає критичним чинником виживання бізнесу. Адже можливість швидко отримати невелику суму фінансування для закупівлі сировини чи покриття касових розривів може виявитися вирішальною для збереження роботи та персоналу.

У підсумку, розширення ринку вбудованого фінансування відбувається за двома основними напрямками. По-перше, банки, які недостатньо швидко реагують на зміну парадигми, ризикують втратити частину доходів у сегменті ММСП. По-друге, ті фінансові установи, які впроваджують або підтримують вбудоване фінансування, можуть значно розширити свою клієнтську базу та запропонувати нові продукти. Найбільша перевага для українського ринку полягає в тому, що сотні тисяч мікро-, малих та середніх підприємств, котрі раніше не мали доступу до офіційних банківських продуктів, тепер можуть стати повноцінними учасниками фінансової системи. Це підвищить загальну стійкість малого бізнесу та сприятиме розвитку інклюзивної економіки.

З практичного погляду, реалізація вбудованого фінансування в Україні здійснюється через дві основні моделі. Перша – модель «прохідного» типу, коли цифрові платформи пропонують своїм користувачам послуги, що надаються під брендом фінансової установи. У такому випадку банк або фінтех-компанія зберігає контроль над продуктами і ризиками, тоді як платформа лише виступає посередником, який з'єднує клієнта з фінансовим постачальником. Друга модель передбачає випуск фінансових послуг під брендом платформи, тоді як банк чи інша установа відіграють роль бек-офісу та забезпечують операційну інфраструктуру. Цей підхід тісніше пов'язує фінансові продукти з екосистемою платформи, що може стимулювати більшу лояльність користувача. Втім, банки повинні ретельно врегулювати питання розподілу доходів і контролю за клієнтською базою, щоб не втратити можливостей власного позиціонування.

Загалом, модель вбудованого фінансування є логічною відповіддю на виклики, які постали перед традиційним банківським сектором: вона ефективно розв'язує проблему високої вартості обслуговування ММСП і водночас задовольняє підвищений попит на швидкі та зручні рішення.

Для України це може стати особливо цінним у період відновлення економіки, адже невеликий бізнес відіграватиме критичну роль у створенні робочих місць, сплаті податків і зміцненні соціально-економічної стабільності регіонів. При правильному регулюванні, що включатиме захист прав боржника та кредитора, забезпечення відкритого доступу до публічних реєстрів й ефективного управління ризиками пов'язаними з кібербезпекою, вбудоване фінансування здатне прискорити цифрову трансформацію фінансового сектора. Водночас інвестиції банків та фінтех-компаній у хмарні технології, відкриті API та аналітичні системи з інтеграцією штучного інтелекту можуть підняти на новий рівень якість послуг і сприяти прозорості ринку.

Таким чином, зростання популярності й подальший розвиток вбудованого фінансування в Україні є природною реакцією на вимоги часу: невеликі підприємства дедалі частіше шукають нові канали доступу до кредитних ресурсів, а банки та фінтех-компанії прагнуть охопити ширше коло клієнтів за менших витрат. Результатом цього процесу може стати більш інклюзивна, динамічна та конкурентоспроможна фінансова екосистема, де мікро-, малий та середніх бізнес отримує рівний доступ до необхідних фінансових ресурсів і послуг, а банки й платформи водночас знаходять нові можливості для зростання і нарощування прибутків.

Висновки. Аналіз світового та українського досвіду впровадження вбудованого фінансування свідчить про його високий потенціал у контексті поглиблення фінансової інклюзії та підтримки розвитку мікро-, малих та середніх підприємств. Цей формат інтеграції фінансових послуг безпосередньо у цифрові платформи, якими бізнес користується щоденно, дає змогу оптимізувати процеси кредитування, пропонувати персоналізовані рішення та скорочувати тривалі й витратні бюрократичні процедури. У підсумку підприємства отримують швидший доступ до фінансових ресурсів, а банки та фінтех-компанії можуть розширити свою клієнтську базу, скоротивши витрати на залучення клієнтів та операційне обслуговування.

Для України вбудоване фінансування особливо актуальне в контексті економічної кризи, низького рівня фінансової доступності та потреби відновлення підприємництва у різних регіонах. Застосування цієї моделі здатне підвищити стійкість малого бізнесу до зовнішніх шоків, зокрема завдяки швидкому й гнучкому механізму надання фінансової підтримки. Водночас розвиток вбудованого фінансування відкриває нові перспективи для традиційних банків, які, попри ризик втрати частини доходів на користь інноваційних фінтех-стартапів, можуть синергійно співпрацювати з цифровими платформами та створювати якісно нові послуги.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Акімова О. В. Фінансова інклюзія та інші передумови розвитку фінансового моніторингу в Україні. *Молодий вчений: науковий журнал*. Херсон: ТОВ Видавничий дім «Гельветика», 2015. Вип. 12 (27). С. 198—204.
2. Науменкова С., Міщенко С. Цифрова фінансова інклюзія: можливості та обмеження для України. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2020. № 1–2. С. 137.
3. Науменкова С. В. Фінансова інклюзивність та проблеми забезпечення доступу населення до базових фінансових послуг в Україні. *Вісник Національного банку України*. 2014. № 11. С. 31—37.
4. Клименко Д. Б. Фінансові інклюзії у банківській практиці. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2020. Вип. 4. С. 43.
5. Дудинець Л. А., Верней О. Є. Фінансова інклюзивність та її детермінанти. *Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*. 2018. Вип. 2 (130). С. 9.
6. Латковська Т. А. Фінансова інклюзія як ключовий фактор підвищення добробуту населення. 2021. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/5e83d83d-2208-4a68-828e-6e80dd54e8e6> (дата звернення: 01.12.2024).
7. Вовченко О. С. Фінансова інклюзія як інструмент забезпечення фінансової стабільності банків. *International scientific journal «Grail of Science»*. 2022. № 12—13. С. 94.
8. Radavicius T. 55+ Personalization Statistics & Facts for 2024. 2024. URL: <https://www.sender.net/blog/personalization-statistics/> (дата звернення: 01.12.2024).
9. *Bank of the Profitable SME Base*. Accenture. URL: <https://www.accenture.com/us-en/insights/banking/commercial-bank-profitable-sme-base> (дата звернення: 01.12.2024).
10. *Embedded Finance for SMEs*. Accenture. 2021. URL: <https://www.accenture.com/content/dam/accenture/final/industry/banking/document/Accenture-Banking-Embedded-Finance-SMEs.pdf> (дата звернення: 01.12.2024).

REFERENCES:

1. Akimova O. V. (2015) Financial inclusion and other prerequisites for the development of financial monitoring in Ukraine. *Young Scientist: Scientific Journal*. Kherson : Helvetika Publishing House LLC. Issue 12 (27), pp. 198–204.
2. Naumenkova S., Mishchenko S. (2020) Digital financial inclusion: Opportunities and limitations for Ukraine. *Scientific Bulletin of Odessa National Economic University*. No. 1–2, p. 137.
3. Naumenkova S. V. (2014) Financial inclusivity and issues of ensuring population access to basic financial services in Ukraine. *Bulletin of the National Bank of Ukraine*. No. 11, pp. 31–37.
4. Klymenko D. B. (2020) Financial inclusions in banking practice. *Economic Bulletin. Series: Finance, Accounting, Taxation*. Issue 4, p. 43.
5. Dudynets L. A., Verney O. Ye. (2018) Financial inclusivity and its determinants. *Socio-Economic Problems of the Modern Period of Ukraine*. Issue 2 (130), p. 9.
6. Latkovska T. A. Financial inclusion as a key factor in improving population welfare. 2021. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/5e83d83d-2208-4a68-828e-6e80dd54e8e6> (accessed on: 01.12.2024).
7. Vovchenko O. S. (2022) Financial inclusion as a tool for ensuring the financial stability of banks. *International Scientific Journal "Grail of Science"*. No. 12–13, p. 94.
8. Radavicius T. 55+ Personalization Statistics & Facts for 2024. 2024. URL: <https://www.sender.net/blog/personalization-statistics/> (accessed on: 01.12.2024).
9. *Bank of the Profitable SME Base*. Accenture. URL: <https://www.accenture.com/us-en/insights/banking/commercial-bank-profitable-sme-base> (accessed on: 01.12.2024).
10. *Embedded Finance for SMEs*. Accenture. 2021. URL: <https://www.accenture.com/content/dam/accenture/final/industry/banking/document/Accenture-Banking-Embedded-Finance-SMEs.pdf> (accessed on: 01.12.2024).